

Ekonomika je časovaná bomba aneb použijte „selský rozum“

K napsání tohoto článku mě vyprovokovala neschopnost ekonomických mozků přijít s řešením pro současnou ekonomickou situaci a naprosto neutěšená situace na naší politické scéně (a nejen u nás), kde jsme svědky hrabivosti bez jakýchkoliv morálních zásad a totálního diletantství, spojeného s tím, jak nám naši politici lžou a předvádějí populismus nejhoršího zrna. Politiku zde komentovat nechci, raději se pojdme věnovat ekonomice...

Nemáme příliš šancí odhadovat budoucnost v horizontu delším než 5 let. Každý, kdo tvrdí, že se bude vyvíjet ekonomika a jednotlivé investiční nástroje takovým či makovým způsobem v horizontu 10 až 20 let, si osobuje vědomosti děda vševěda a více méně se dopouští nemravné spekulace svého osobního názoru vydávaného za obecnou pravdu. Myslím, že nedávná minulost nám ukázala, jak pomýlené je držet se „natrénovaných postupů“.

Co tedy s tím a jak se pohybovat ve světě financí?

Chcete-li znát budoucnost, pohlédněte do

minulosti. Naštěstí zde máme odkoušená pravidla, která nastupují vždy, kdy moudré a prozíravé „ekonomické mozky“ kolabují. Myslím, že nastává čas, kdy bychom měli opustit změť pro veřejnost nesrozumitelných ekonomických pojmů a vrátit se k zdravému selskému rozumu. Tyto pojmy mají stejně jediný úkol, a sice uklidnit nás, protože ten, kdo jimi vládne, je přece vzdělaný a velmi přesně ví, jak na to. Jenže tady není vůbec důležité, co kdo říká, ale jaký je faktický stav věci – tedy výsledek. Bohužel i moudrým již dochází dech a začínají nás lehce a postupně připravovat na příchod nevyhnutelného.

Náš svět je vystavěn na spirále dluhů, která nás začíná dusit. Vytvořili jsme si virtuální svět peněz, kde spekulace bez vytváření skutečné hodnoty je základem bohatnutí vyvolené části populace. Bankovní instituce jsou schopny díky nesmyslným pravidlům rozpůjčovat takové množství oběživa, které je násobkem skutečné hodnoty majetku a aktiv, jimiž by tato hodnota měla být podložena.

V našem státě 20 let a v zahraničí (mysleno západní civilizaci) i mnohem déle jsme si zvykli žít na dluh. Nemáte peníze? Nevadí, však si můžete bez problému půjčit. Co kdyby bankovky došly? Nevadí, ono se to nějak zvládne a v nejhorším případě si je natiskneme...

Je dobré si přečíst některé knihy z minulosti, které o tomto mluví. Už Tomáš Baťa ve svých úvahách psal, že neexistuje ekonomická krize, ale pouze krize mravní. Jak to myslel? Prostě, pokud si žijeme nad poměry, pokud spotřebujeme více než

vyprodukujeme, pokud si systematicky vytváříme dluh, který přenášíme na budoucí generace, tak si pěkně koledujeme o průšvih.

Jelikož nemáme účinné prostředky na zvládnutí této situace a protože jsme si nakumulovali tento problém do oblodných rozměrů, řešíme tuto záležitost tisknutím dalších peněz, čímž dočasně zklidníme situaci. Ve své podstatě se ale rychleji posunujeme ke katarzi, která musí přijít. Čím déle toto budeme posunovat, tím větší problém si vytváříme. Situace je opravdu velmi vážná, dokonce i politici nám již začínají naznačovat neradostnou perspektivu.

To mi signalizuje vážný problém na obzoru. V naší drahé matičce vlasti jsme si vytvořili za období pravo-levých politických garnitur státní dluh, který se blíží bezmála 2 bilionům Kč. Kdybychom měli nějakým zázrakem od příštího roku přebytkový rozpočet např. 50 miliard a dlouhodobě ho byli schopni „ustát“, tak bychom tento dluh včetně úroků spláceli desítky let. Takže si dovoluji vyslovit kacífskou myšlenku o nesplatitelnosti takto vytvořeného dluhu, který bude ještě dlouho narůstat až do okamžiku hluboké krize a začátku očištného procesu.

Jaká má stát coby náš vysoce kvalifikovaný manažer k dispozici řešení? Jsou v zásadě tři základní.

1. Válečný konflikt.

Doufám, že tato první varianta u nás v klidném středoevropském prostoru nastane, ale obecně k ní svět spěje. Bojujeme sice za lidská práva ve všech částech světa, osobujeme si právo vnutit svou

„posvátanou“ pravdu či náboženské ideje, ale v podtextu jde o ekonomické zájmy bojů o přírodní zdroje a tedy o mocenské zájmy. Toto je obecně velmi efektivní řešení, protože ve válce je všem zle a nikdo se nediví ztrátě hodnot.

2. Měnová reforma (řízená či neřízená)

Je velmi neoblíbenou, ale o to pravděpodobnějším variantou. Odmažeme nějaké nuly a... „Jede se dál močalem černým, okolo bílých skal,“ jak říkal Jan Werich. Stává se to v pravidelně se opakujících cyklech, většinou 2–3krát za 100 let, tak nás učí historie.

3. Vysoká inflace nebo hyperinflace

Pokud máte tak vysoký dluh, že ho nedokážete vrátit, pokud vytisknete takové množství bankovek, které nemají ani vzdáleně co do činění se skutečnou

všichni (tedy myšleno celosvětově), což nikdo neudělá.

Musela by se změnit již v této chvíli pokroucená pravidla, která jsme si nastavili v zájmu méně „bolestného“ řešení, jež nás v budoucnosti dovede k velkému průšvihů. To by se stávkovalo, to Poznáváte řecký scénář? Další země jako Španělsko a Itálie k němu rychle směřují.

Když jsem na konci loňského roku dostal informaci, že se německá armáda cvičí na řešení případných nepokojů v ulicích (a nejenom v Německu), tak mě napadlo, že to napadlo i někoho jiného. Ono přece stačí, když v naší drahé zadlužené a socialisticky smýšlející Evropě padne některá ze středních či větších bank, potom nastane dominový efekt, zavřou se dveře bank, vypnou se ban-

Všichni se dohodneme, že si s okamžitou platností snížíme svou životní úroveň o cca 20 % a současně se zavážeme, že to takto vydržíme 20 až 30 let. Nebudeme systematicky vytvářet dluh a dáme do souladu příjmovou a výdajovou stránku svých financí.

hodnotou aktiv, pak je superinflace bezvadným nástrojem, jak vrátit mnohem méně, než jsme si půjčili. Navíc se při „přepísknutí“ této varianty opět posouváme do varianty předcházející a nastává „šťastný“ konec ve formě měnové reformy.

Vybrali jste si svou variantu? Je dost depresivní vybírat z výše uvedených variant, a tak mám pro vás ještě jednu, která by byla nejlogičtější a také nejekonomičtější. Nevím, zda se vám bude líbit, ale zkusím to.

Všichni se dohodneme, že si s okamžitou platností snížíme svou životní úroveň o cca 20 % a současně se zavážeme, že to takto vydržíme 20 až 30 let. Nebudeme systematicky vytvářet dluh a dáme do souladu příjmovou a výdajovou stránku svých financí.

Co vy na to? Vidím vaše obličej, ono to nějak dopadne... oni něco vymyslí... mě se to netýká... proč zrovna já, když jsem to nezavinil?... Máte pravdu, je to „blbost“, a navíc by to museli udělat

komaty a nastane přidělový systém a silová regulace, na kterou máme vládu, policii a vojsko.

Konečně se nebudou muset někoho ptát nebo vyhlašovat referendum. Nebojte, banka nepadne (alespoň prozatím), to naši politici nedopustí, stále přece můžeme tisknout další biliony a přes Evropskou centrální banku či Mezinárodní měnový fond je nacpat do potápějící se ekonomiky. Jak dlouho? Nebo že by přece? Možná by stálo se podívat na to, co se poměrně nedávno dělo v Latinské

Investice do zlata v posledním období rostly.

Investice do diamantů získává na popularitě.

Americe, pokud jste si to ještě nestihli nastudovat.

Tak a dost, začínám se dostávat do fáze poplašné zprávy a nechci, aby mě za to někdo zavřel. Co tedy s penězi, které jsme lopotně získali a o které nechceme přijít? Budeme spíše mluvit o bankovkách, protože peníze jsou bankovky, které jsou podloženy hodnotou. Bankovky mají hodnotu pouze proto, že jim věříte. Věříte jim?

Jedna ze základních investorských pouček nám říká, že v takové době je třeba mít své jmění uložené v kvalitních nemovitých a movitých věcech, které fyzicky vlastníme.

Rozklíčujeme toto prohlášení a řekněme si, co se za ním skrývá. Jsou to určité nemovitosti, pozemky, orná půda. Určitě do toho patří i tzv. „bezpečné přístavy“ jako jsou drahé kovy a diamanty. Dalo by se mluvit i o uměleckých předmětech, starožitnostech a sbírkách a možná ještě o některých dalších formách fyzického vlastnění statků podobného charakteru.

Nemylte se v tom, že toto považuji za jediné řešení. Smysl kvalitního uchování a rozmnožování hodnot je v celém spektru nástrojů finančního trhu, jako jsou i akcie, dluhopisy, podílové fondy, burza, forex a další. Každý z uvedených produktů má svůj smysl a kvalitní uvažování je ve správném použití či „namíchání“ ve správném poměru.

To, co se od minulosti změnilo, je pouze náhled na dlouhodobost či krátkodobost jednotlivých nástrojů a jejich použití v různých částech ekonomického cyklu. Zaklínadlo ve slově diverzifikace, ►

Cenné papíry byly donedávna velmi častým druhem investice, dnes se možnosti rozšiřují.

odvozené od slova diverzita (jeden z důležitých významů je rozmanitost), je v této době velmi důležité. Některé prostředky potřebujeme operativně, některé potřebujeme uložit tak, aby nám přinášely pravidelnou rentu, a některé jsou pro nás rezervou, kde potřebujeme uchovat hodnotu. Otázkou dne je rychlost, s jakou můžeme reagovat na finanční situaci okolo nás, jak máme rozložené zdroje a jak promyšleně s penězi pracujeme.

Všimněte si, jak jsem tolerantně vynechal některé bankovní produkty, část „sporičích produktů“ spojených s pojišťovnami a další konzervativní nástroje, které jsou nám vnucovány pro svoji solidnost a ke kterým se z důvodů totální neinformovanosti případně agresivní reklamy uchylujeme.

Mění se však náhled na použití těchto možností a jejich poměr vůči celkovému majetku. Doporučuji v současné situaci zvýšit poměr fyzického vlastnění věci movitých a nemovitých. Je však potřeba postupovat obezřetně. Ne každá nemovitost či pozemek je vhodný, zlato a diamanty musí být přesně certifikované a za dobrou cenu. Umělecké předměty a sbírkové předměty musí být voleny uvážlivě, aby měly investiční potenciál (schopnost opět se proměnit ve finanční prostředky).

Možná bych pro tuto dobu a pro ty, co se skutečně snaží své prostředky zafixovat dlouhodobě, doporučil jednu z nejkonzervativnějších komodit, kterými jsou investiční diamanty. Věnuji se této problematice velmi intenzivně, aby

investoři dostali do ruky odzkoušený a kvalitní produkt.

Za 100 let sledování cenového vývoje mají investiční diamanty až na několik zakolísání stálý růst. Při investici nad 250 000 Kč zde dosáhneme výnosů okolo 5% a při vyšších vložených částkách výnosy až k 18–20% p.a. S takovou investicí, která je na 5 a více let a kterou můžete směnít za jakoukoliv měnu (ochrana před měnovou reformou), získáváte tzv. „konzervu na peníze“.

Je ovšem třeba postupovat uvážlivě, kupovat od renomovaného obchodníka, ověřit si cenu, zboží musí být ověřitelně certifikované od mezinárodně akceptovatelné gemologické laboratoře (specializovaná znalecká kancelář), obchodník musí zabezpečit i případný následný prodej a celou problematiku korektně vyložit.

Teprve potom má smysl si takto zabezpečit majetek a doporučený objem umístit do svého portfolia. Vzhledem k tomu, že toto je bezpečnostní pojistka podobně jako jiné „bezpečné přístavy“ (drahé kovy), je v západní Evropě obvyklé uložení prostředků v rozsahu 5–10% vůči celku. V tomto období není zvláštní ani poměr okolo 30% vůči celku. Toto bylo pouze naznačení důležitých vlastností jedné komodity a bude třeba to konkretizovat v některém z dalších článků, které chystám.

Zřejmě opět budete potřebovat specialistu či odborníka na dané oblasti, pokud jimi už dávno nejste sami (potom blahopřeji). Nevsázejte ale na jednu kartu a potrapte si svoji hlavičku či se pusťte do dobrodružství vzdělávání, zjišťování informací a osobního růstu. „Money never sleep“ – peníze nikdy nespí, je velmi pravdivý podtitul jednoho z poučných filmů holywoodské produkce. I když máte pocit, že jednu z těchto oblastí ovládáte, pak se dopouštíte hříchu jednostrannosti. Svět je proklatě rozmanitý. Konec konců už dávno před námi někdo vysvětlil přírodní zákon, že každý „průšvih“ je vlastně příležitostí. Chyby děláme proto, abychom se někam posunuli, jinak budeme „hnít“ ve své vševědoucí spokojenosti.

Snažil jsem se ve svém zamyšlení vynechat všechny pojmy typu fiskální politika, mandatorní výdaje, opce, volatilita, kvantitativní uvolňování, forward, HDP a další, které již u nás zdomácněly a kterým stejně rozumí jen menšina vyvolených, nebo je používají ti, kteří potřebují vypadat odborně. Mým záměrem bylo vám lehce pootevřit oči a hlavně komunikovat přes „zdravý selský rozum“.

Současné řešení je neřešením. Ekonomie zřejmě časovaná bomba skutečně

Investice do starožitností není rozhodně masovou záležitostí.

je. Neznáme ale načasování a typ roznětky. Možná ještě uplyne hodně vody, než „spustí“. Většina lidí si přeje, aby k tomu vůbec nedošlo – já si spíše naopak přeji, aby k tomu došlo co nejdříve, aby exploze byla o trochu méně zničující.

Vzhledem k samočisticím principům lidské společnosti a společenských řádů ale věřím, že přirozené a správné principy nakonec zvítězí. Doufám, že to nebude moc bolet, nebo ať se z toho minimálně poučíme. Myslím současně, že se alespoň částečně můžeme chránit. Nástroje na to máme. Otázka je, zda jsme schopni je použít...

Budu velmi rád, když tímto článkem vyvolám polemiku a i z tohoto důvodu vám přikládám svoji mailovou adresu pro případné reakce.

TEXT A FOTO: ING. VLADIMÍR PAZDERA

VLADIMIR2000@SEZNAM.CZ

AUTOR ČLÁNKU JE EKONOM

A INVESTIČNÍ SPECIALISTA S DVACETILETOU

PRAXÍ V OBORU TVORBY INVESTIČNÍCH

PORTFOLIÍ PRO FIRMY I OSOBY.